

1 U20- Hvor ble det av universell utforming?

2 *Forslagstillere: Siri Fransson og Jens Revold*

3 Under den siste rødgrønne regjeringen var SV et av partiene som gikk i bresjen for å
4 få til en satsing på denne prosessen, opprinnelig initiert av FN og i Norge formulert
5 som en egen handlingsplan for full universell utforming (UU) pr 2025. Universell
6 utforming handler dypest sett om å gjøre samfunnet på alle plan tilgjengelig for alle,
7 også personer med nedsatt funksjonsevne. Norge ratifiserte i 2013 FN-konvensjonen
8 for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Men Norge har, i motsetning til
9 øvrige nordiske land *ikke* signert tilleggskonvensjonen som åpner for klageadgang til
10 FN.

11 Handlingsplanen som faktisk har bestått av flere handlingsplaner over tid, pekte på
12 en rekke sektorinnsatser innen bygg og anlegg, IKT, uteområder, transport, og
13 sektorovergripende tiltak. Dette gikk som det måtte gå, treghet og unnfalighet har
14 skjedd – nåværende regjering kom opp med utkast til en ny handlingsplan i 2019.

15 Riksrevisjonens rapport fra 2019 angående tidligere planer peker på flere svakheter;
16 blant annet at politisk engasjement på feltet må økes, at bedre kompetanse må
17 etableres, mer kunnskaper om kostnader og effekter, og nye tiltak i
18 utdanningssektoren som langt på vei hadde blitt holdt utenfor. Det går tregt, i 2016
19 rapportertes det for eksempel at bare 1/3 av landets boenheter hadde vanskelig eller
20 ingen adgang med rullestol og at bare rundt 10 % av landets jernbanestasjoner var
21 universelt utformet!

22 Noe positivt har skjedd! Partiet Rødt stilte krav til Oslo kommune i
23 budsjettbehandlingen for 2019 på rundt 100 mill. kroner og fikk støtte for dette.

24 En gruppe SVere på Stortinget fremmet et dok 8. forslag i mai 2020 med en hel serie
25 krav og forslag til regjeringen for å ta dette videre: Tidspunkt for gjennomføring
26 fastholdes til 2035, UU inn som del av en nærskolestrategi, UU inn i nasjonal
27 transportplan, forbedret UU gjennom styrking av diskrimineringsloven med henblikk
28 på varer og tjenester, UU gjennom utbedring av valglokaler og møterom i
29 kommunestyre og e-valgsløsninger, UU innen kultursektoren, UU innen bygg og
30 transport, UU innen katastrofehandtering, og UU mht byrdefordeling hos
31 virksomhetseier.

32 I komitebehandlingen i oktober sto de rødgrønne mot regjeringen i kravene om å
33 styrke disse punktene, men ble i hovedsak stemt ned.

34 SV gjorde her en formidabel jobb, og med et rødgrønt skifte kan deler av dette
35 komme på plass. Imidlertid er det *et* viktig fokus som må fram: Selv om
36 handlingsplanen(e) har noen svakheter, ligger utfordringen mye mer på
37 *gjennomføringsplanen*. Svært få kommuner har kapasitet og kompetanse til å realisere
38 de kravene som alt ligger der. Av landets 365 kommuner er det for eksempel bare 40
39 som er del av et kommunenettverk for universell utforming, som igjen er det eneste
40 kompetansetilbudet for sektoren. Regionalt nivå med fylkeskommune og statsforvalter
41 blir i liten grad brukt for å støtte opp kommunene. De har ikke nok folk, ikke

42 økonomiske midler og ikke nok kompetanse. Også innen høyere utdanning er
43 universell utforming fraværende slik at tilgangen på fagfolk er for svak. Hele
44 opplegget er mao. et godt stykke på vei bra på papiret, men mangler
45 gjennomføringskraft.

46 Det må en betydelig sterkere satsing til i forhold til hele apparatet som skal stå for
47 gjennomføringen; kommune, fylkeskommune, bygningsmyndighetene, Statens
48 vegvesen, skoleverket og andre instanser. Disse er tett på behovene og har
49 myndighet til å stille krav til gjennomføring.

50 Bergen SV vil i tiden framover arbeide videre med disse viktige spørsmålene og følge
51 nøye med på hvordan også en rødgrønn regjering makter å komme videre på
52 området. Selv om det opprinnelige målet om et fullt universelt utformet Norge som
53 opprinnelig mål pr 2030 kanskje ikke er mulig, vil SV ikke svikte de mange titusener
54 med nedsatt funksjonsevne i årene framover.

55 Bergen har også store mangler på dette området, noe som ofte er understreket av
56 våre representanter i bystyret. Bergen bør fint kunne bli en foregangs-kommune for
57 universell utforming. Her vil SV stå på i årene framover!

58

59 **Uttalelsen skal, hvis den blir vedtatt, sendes til fylkesårsmøtet Vestland SV,**
60 **Storingsgruppa til SV og lokale og regionale medier**